

Sygn. akt III AUa 272/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 października 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Czaja (spr.)
Sędziowie:	SA Małgorzata Rokicka - Radoniewicz SA Małgorzata Pasek
Protokolant: protokolant sądowy Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 27 października 2016 r. w Lublinie

sprawy F. C.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o prawo do renty rolniczej

na skutek apelacji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 30 grudnia 2015 r. sygn. akt VII U 46/15

oddala apelację.

Małgorzata Rokicka-Radoniewicz Elżbieta Czaja Małgorzata Pasek

Sygn. akt III AUa 272/16

UZASADNIENIE

Decyzją z 3 grudnia 2014 roku Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił F. C. prawa do renty rolniczej na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2013 roku, poz. 291, ze zm.) ponieważ ustalona na dzień

30 kwietnia 2003 roku przez Komisję Lekarską Kasy całkowita niezdolność do pracy, nie powstała w okresie podlegania przez wnioskodawcę ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu rolników, któremu odwołujący podlega od dnia 4 września 2007 roku. W odwołaniu F. C. nie zgodził się z zaskarżoną decyzją podnosząc, że w ostatnim czasie po złożeniu wniosku o świadczenie stan jego zdrowia psychicznego uległ pogorszeniu, a zaświadczenie z 2003 roku,

które dołączył do wniosku o świadczenie, nie stwierdza w sposób jednoznaczny całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, lecz jedynie potwierdza krótkotrwały pobyt w szpitalu.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie.

Wyrokiem z dnia 30 grudnia 2015 roku Sąd Okręgowy w Lublinie zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił F. C. prawo do renty rolniczej od dnia (...) roku do (...) roku.

Podstawą wyroku były następujące ustalenia:

F. C. podlega ubezpieczeniu emerytalno–rentowemu rolników od dnia 4 września 2007 roku. W dniu (...) roku złożył wniosek o rentę rolniczą z tytułu niezdolności do pracy z tytułu pracy w gospodarstwie rolnym. Lekarz rzeczoznawca KRUS w orzeczeniu z dnia 24 października 2014 roku uznał wnioskodawcę za okresowo całkowicie niezdolnego do pracy w gospodarstwie rolnym do października 2016 roku, jednocześnie stwierdzając niemożność ustalenia daty powstania tej niezdolności. Orzeczenie zostało zakwestionowane i Komisja Lekarska zmieniła orzeczenie lekarza rzeczoznawcy w zakresie daty powstania całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, uznając, że stan zdrowia wnioskodawcy powoduje u niego całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym od dnia 30 kwietnia 2003 roku do października 2017 roku.

W okresie od dnia 10 kwietnia 1997 roku do czerwca 2001 roku ubezpieczony uczył się w Technikum Zespołu Szkół Zawodowych nr (...) w R.. Pierwsze objawy schizofrenii paranoidalnej wystąpiły w drugiej klasie. W trakcie nauki w szkole występowały myśli suicydalne, a pomiędzy czwartą a piątą klasą nastąpiło „załamanie nerwowe”. Od 1998 roku ubezpieczony leczy się psychiatrycznie (...) w R. w związku ze zgłaszanymi lękami. W 2001 roku ubezpieczony leczył się w Poradni Ogólnej M. z rozpoznaniem schizofrenii paranoidalnej, otrzymując leki R. i S..

W okresie od dnia 30 kwietnia 2003 roku do dnia 24 czerwca 2003 roku ubezpieczony był hospitalizowany w Klinice (...) w L. z rozpoznaniem zespołu paranoidalnego endogenego(...). W opinii z dnia 24 marca 2015 roku biegła z zakresu psychiatrii stwierdziła, że ubezpieczony jest osobą całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym. W opinii uzupełniającej z dnia 1 października 2015 roku biegła psychiatra stwierdziła, że z informacji wynikających z dokumentacji medycznej trudno jest ustalić w sposób jednoznaczny datę rozpoczęcia procesu schizofrenii paranoidalnej u ubezpieczonego. Jednocześnie wskazała, że całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym istniała po dniu 4 września 2007 roku oraz istnieje aktualnie z przewidywanym okresem trwania do końca 2017 roku.

Po zakończeniu nauki w szkole ubezpieczony nigdzie nie pracował. Pomagał natomiast pracującym zawodowo rodzicom w uprawie moli i truskawek w ich gospodarstwie rolnym. Rodzice w związku z tym, że skarżący wykonywał określone czynności w gospodarstwie rolnym, podjęli decyzję o przekazaniu ubezpieczonemu gospodarstwa rolnego, co miało miejsce w dniu 24 sierpnia 2007 roku (akt notarialny – k. 11 – 12 a. KRUS). Od dnia 4 września 2007 roku F. C. podlega ubezpieczeniu emerytalno–rentowemu rolników w związku z prowadzeniem gospodarstwa rolnego. Po tym dniu jednak nastąpiło pogorszenie stanu zdrowia skarżącego skutkujące całkowitą niezdolnością do pracy.

Sąd Okręgowy oparł się na opinii biegłej psychiatry, w zakresie w jakim biegła oceniała ubezpieczonego jako osobę całkowicie niezdolną do pracy po dniu 4 września 2007 roku oraz aktualnie do końca 2017 roku. Sąd natomiast nie podzielił wniosków biegłej w zakresie daty powstania całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym ubezpieczonego już na dzień 16 sierpnia 2001 roku oraz w dniu 30 kwietnia 2003 roku. Biegła bowiem z jednej strony co jednoznacznie wynika z treści opinii uzupełniającej, w zakresie spornej w sprawie daty początkowej całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie, wypowiedziała się na podstawie znajdujących się w aktach sprawy i aktach organu rentowego dokumentów dotyczących leczenia się skarżącego i równocześnie wyprowadziła wniosek o tym, że na podstawie wskazanych dokumentów nie można w sposób jednoznaczny ustalić daty rozpoczęcia procesu schizofrenicznego. Wskazany wniosek dotyczy również dokumentu w postaci karty informacyjnej leczenia szpitalnego ubezpieczonego w okresie od dnia 30 kwietnia 2013 roku do dnia 24 czerwca 2003 roku, na podstawie którego organ rentowy w sposób kategoryczny ustalił sporną datę powstania niezdolności do pracy na dzień 30 kwietnia 2003 roku, tj. dzień rozpoczęcia hospitalizacji. Mając na uwadze powołane wskazanie biegłej, zasadne jest stwierdzenie, że

dokument na którym oparł rozstrzygnięcie organ rentowy bez żadnych wątpliwości może stanowić jedynie dowód na okoliczność hospitalizacji skarżącego w okresie w nim określonym.

Sąd uznał, że odwołanie F. C. jest zasadne.

Zgodnie z przepisem art. 21 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jednolity: Dz. U. 2015 roku, poz. 704, ze zm.), renta rolnicza z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia warunek w postaci istnienia trwałej lub okresowej całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym. Stosownie do przepisu art. 22 ust. 1 powołanej ustawy rentę rolniczą z tytułu niezdolności do pracy przyznaje się jako rentę stałą, jeżeli całkowita niezdolność ubezpieczonego do pracy w gospodarstwie rolnym jest trwała i nie orzeczono celowości przekwalifikowania zawodowego. W pozostałych przypadkach renta rolnicza z tytułu niezdolności do pracy przysługuje jako renta okresowa przez okres wskazany w decyzji Prezesa Kasy.

Kierując się wynikami postępowania dowodowego przeprowadzonego w sprawie oraz treścią cytowanych przepisów Sąd Okręgowy ustalił F. C. prawo do renty rolniczej z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym na okres od dnia(...)roku, tj. od dnia złożenia wniosku o świadczenie do dnia (...)roku, tj. od dnia pośrednio wskazanego przez biegłą, która określił okres trwania całkowitej niezdolności do pracy przez użycie zwrotu „do końca 2017 roku”.

Z tych względów Sąd Okręgowy na podstawie powołanych przepisów oraz artykułu 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Od tego wyroku apelację złożył organ rentowy zaskarżając wyrok w całości. Wyrokowi zarzucał:

- naruszenie prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie oceny dowodu z opinii biegłych sądowych z przekroczeniem zasady swobodnej oceny dowodów,

- naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 21 ust 1 pkt 3 ustawy z 20.12.1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Skarżący wnosił o zmianę wyroku poprzez oddalenie odwołania.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył.

Apelacja nie jest zasadna.

Sąd Apelacyjny uzupełnił postępowanie dowodowe przez przeprowadzenie dowodu z opinii biegłych sądowych lekarzy specjalistów psychiatrii - E. L. oraz psychologa B. B., celem ustalenia daty powstania u wnioskodawcy całkowitej niezdolności do pracy, oraz czasookresu jej trwania.

Biegli ci po zapoznaniu się z dokumentacją medyczną oraz zbadaniu wnioskodawcy uznali wnioskodawcę za całkowicie niezdolnego do pracy w gospodarstwie rolnym, a ustalając datę powstania tej niezdolności wskazali - po dniu 04.09.2007 roku, orzekli okres trwania niezdolności do pracy do 31.12.2017 roku (opinia k. 86 – 87).

Biegli zaznaczyli, że dokumentacja z leczenia F. C. wskazuje na to, że mimo istniejących objawów chorobowych, poza jedną hospitalizacją w 2003 roku był on praktycznie leczony przez lekarza rodzinnego do 2007 roku, nie wymagał istotnej modyfikacji leczenia farmakologicznego ani kolejnej hospitalizacji. Historia choroby wskazuje na podejmowanie aktywności zarobkowej do końca 2010 roku, a wywiad od badanego potwierdza istotne pogorszenie stanu zdrowia od 2011 roku.

W opinii biegłych wnioskodawca nie był całkowicie niezdolny do pracy w rolnictwie przed dniem 4 września 2007 roku.

Do tej opinii organ rentowy nie zgłosił zastrzeżeń.

Sąd Apelacyjny podzielił w całości opinie biegłych specjalistów psychiatry - E. L. oraz psychologa B. B..

Sąd Apelacyjny nie podzielił wniosków biegłej psychiatry B. K. w zakresie daty powstania całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym ubezpieczonego. Biegła bowiem z jednej strony w zakresie spornej w sprawie daty początkowej całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie, wypowiedziała się na podstawie znajdujących się w aktach sprawy i aktach organu rentowego dokumentów dotyczących leczenia się skarżącego i równocześnie wyprowadziła wniosek o tym, że na podstawie wskazanych dokumentów nie można w sposób jednoznaczny ustalić daty rozpoczęcia procesu schizofrenicznego.

Po uzupełnieniu materiału dowodowego Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia Sądu I instancji i wyprowadzone na ich podstawie wnioski.

Zgodnie z przepisem art. 21 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jednolity: Dz. U. 2015 roku, poz. 704, ze zm.), renta rolnicza z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia następujące warunki:

- 1) podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez wymagany okres;
- 2) jest trwale lub okresowo całkowicie niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym;
- 3) całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym powstała w okresie podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu lub w okresach, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 1 i 2, lub nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Z dokonanych ustaleń wynika, że wnioskodawca spełnia wszystkie warunki do prawa do renty – w tym sporna przesłankę - jego całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym powstała w okresie podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu.

W tym stanie rzeczy prawo do renty przysługuje na czas wskazany w opinii biegłych.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny orzekł, na podstawie art. 385 k.p.c., jak w sentencji.